

Soru Cevap

Aşı ve Hakkındaki Şeri Hüküm

Sadık Ali'ye

Soru:

es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Akidede kız kardeşiniz olarak Hizb-ut Tahrir Emiri Âlim Celil Ata ibn Halil Ebu Raşta'ya bir şey sormak istiyorum. Allah onu korusun ve gözet sin.

Ben, 14 yıldır Belçika'da yaşayan bir Çeçen'im. Belçika'da gün geçtikçe Çeçen topluluk artıyor. Son zamanlarda İslam'da çocuklara aşı vurmamak hakkında çok soru ve konuşmalar oldu. Yani kızamık aşısı, çocuk felci, hepatit, kabakulak, Tüberküloz ve benzeri aşı türleri hakkında tartışmalar oldu. Aşı ve telkih karşıtı güçlü bir eğilim söz konusudur. Bu yaklaşım sahipleri, bunu aşından kaynaklanan komplikasyonlar ile -ki giderek artış gösteriyor- illetlendiriyorlar. Aşının zararlı olduğunu ve sağlıklı çocuklarımıza zarar vermenin caiz olmadığını söylüyorlar. Ayrıca tedavi olmak da farz değildir. Hastalıktan korunmak ise hiç şüphesiz tedavinin de altındadır, diyorlar. Sonra sözlerini şöyle sürdürüyorlar: "Aşı, çocuğun vücuduna mikrop aktarmak anlamına gelir ki bu, haramdır. Ayrıca aşular, örneğin maymun gibi hayvanlardan alınıyor." Soru şudur: Aşının vakası ve hakkındaki şeri hüküm nedir? Hilafet Devletinde aşı türleri olacak mı? Hâlbuki bizdeki Müslüman neslin yarısı çocuklarına aşı vurdurmuyor. Sayıları da giderek artıyor. Bu yüzden şeri hükmün net ve güçlü olması kaçınılmazdır. Sizden isteğim cevabın net ve ayrıntılı olmasıdır. Allah sizi en güzel şekilde mükâfatlandır sin. es Selamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Cevap:

Aleykum'us Selam ve Rahmetullahi ve Berakâtuh

Aşı, bir tedavidir. Tedavi ise menduptur, farz değildir. Bunun delili şudur:

1- el-Buhârî'nin Ebu Hurayra'dan rivayet ettiğine göre Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: **"Allah hiç bir hastalık indirmed i ki şifasını da indirmemiş olsun."** Müslim de Cabir ibn Abdullah'tan rivayet ettiğine göre Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: **"Her derdin bir devası vardır. Eğer o derdin ilacı bulunursa, Allah'ın izniyle o hastalık iyileşir."** Ahmed de Musned'inde Abdullah ibn Mesut'tan şunu rivayet etti: **"Allah, hiçbir hastalık indirmemiştir ki o hastalığın şifasını da indirmiş olmasın. Bunu bilen bilir, bilmeyen de bilmez."** Bu hadislerde her derde şifa verecek bir devanın olduğuna bir irşat vardır. Bu da Allah'ın izniyle derdin devasına yol açan tedaviye yönelik bir teşviktir. Bu bir irşattır, farz kılıcı delil değildir.

2- Ahmed'in Enes'ten rivayet ettiğine göre Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: **"Şüphesiz Allah derdini yaratmış ise devasını da yaratmıştır. Onun için tedavi olunuz."** Ebu Davud, ibn Usame ibn Şerik'ten rivayet ettiğine göre **"أَتَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَصْحَابَهُ كَأَنَّمَا عَلَى رُءُوسِهِمُ الطَّيْرُ، فَسَلَّمْتُ ثُمَّ قَعَدْتُ، فَجَاءَ الْأَعْرَابُ مِنْ هَاهُنَا وَهَاهُنَا، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَتَدَاوَى؟ فَقَالَ: تَدَاوَوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَمْ يَصْغُ دَاءً إِلَّا وَصَّغَ لَهُ دَوَاءً، غَيْرَ دَاءٍ وَاجِدِ الْبَرَزِمُ"** **"Nebî Sallallahu Aleyhi ve Sellem ve ashabının yanına sanki başlarında kuş varmış gibiyken vardım. Selam verdim sonra da oturdum. Ardından oradan buradan bedeviler geldi. Dediler ki: "Ya Rasûlullah tedavi olalım mı?" O da "Tedavi olunuz, çünkü Allah Azze ve Celle verdiği her hastalık için, mutlaka bir deva yaratmıştır. Ancak bir dert hariç, o da yaşlılıktır." diye buyurmuştur."** Yani ölüm hariçtir. İlk hadiste tedavi olmayı emretti. Bu hadiste ise hem bedevilere bir yanıt olarak hem de kullara hitaben tedavi olmalarını emretti. Çünkü Allah, yarattığı her dert için şifasını da yarattı. Her iki hadiste de hitap emir sığıması ile geldi. Emir ise mutlak talep ifade eder. Kesin emir olursa ancak farz ifade eder. Kesinlik ise ona delalet eden bir karineyi gerektirir. İki hadiste de farza delalet eden herhangi bir karine yoktur. Buna ek olarak tedavi olmamanın caiz

olduğuna delalet eden başka hadisler de vardır. Bu hadisler, iki hadisteki farz olma olasılığını ortadan kaldırırlar. Müslim, İmran ibn Husayn'dan rivayet ettiğine göre Nebî Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: «قَالُوا: وَمَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «هُمْ الَّذِينَ لَا يَكْتُمُونَ وَلَا يَسْتَرْفُونَ، وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ **“Ümmetinden yetmiş bin kişi hesapsız cennete girecektir.”** Dediler ki: “Kim onlar ya Rasûlullah!” Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem de **“Bunlar dağlama ve rukye yapmayıp Rablerine tevekkül eden kimselerdir.”** Buyurdu.” Rukye ve dağlama, bir tedavi çeşididir. el-Buhârî de ibn Abbas'tan rivayet ettiğine göre dedi ki: «هَذِهِ الْمَرْأَةُ السُّودَاءُ، أَتَتْ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَتْ: إِنِّي أُصْرَعُ، وَإِنِّي أَتَكَشَّفُ، فَادْعُ اللَّهَ لِي، قَالَ: «إِنَّ شَيْئًا صَبَرْتُ وَلَكَ الْجَنَّةُ، وَإِنْ شِئْتَ دَعَوْتُ اللَّهَ أَنْ يُعَافِيكَ» فَقَالَتْ: أَصْبِرُ، فَقَالَتْ: إِنِّي أَتَكَشَّفُ، فَادْعُ اللَّهَ لِي أَنْ لَا أَتَكَشَّفَ، «فَدَعَا لَهَا **“Bu siyah kadın, Nebî Sallallahu Aleyhi ve Sellem gelerek dedi ki “Ben saraya tutuluyorum, üstüm açılıyor. Benim için Allah'a dua et.”** Dedi ki: **“Dilersen sabredersin ve cennete girersin. Dilersen iyileşmen için Allah'a dua ederim.”** Bunun üzerine kadın: **“Sabrederim”** dedi. Ardından da **“Üstüm açılıyor, Allah'a dua et de üstüm açılmasın”** dedi. Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem de o kadın için dua etti.” Bu iki hadis, tedavinin terk edilebileceğine delalet eder. Tüm bunlar tedavi olunuz ifadesinde geçen emrin, farz için olmadığına delalet eder. O halde buradaki emir ya mubah ya da mendup içindir. Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem şiddetle tedaviye teşvik ettiği için hadislerde geçen tedavi olma emri mendup için olur.

Buna göre aşının hükmü mendup olur. Çünkü aşı, bir tedavidir. Tedavi ise menduptur. Ancak belirli bir tür aşının zararlı olduğu kanıtlanırsa, herhangi nedenden dolayı aşı içeriklerinin bozuk ya da zararlı olması gibi, bu durumda aşı, bu içerikle Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem hadisinde geçen zarar kaidesine göre haram olur. Ahmed Musned'inde ibn Abbas'tan rivayet ettiğine göre Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurdu: «لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ **“Zarar vermek ve zararla mukabele etmek yoktur.”** Ancak bu gibi durumlar nadirdir.

Hilafet Devletinde ise enfeksiyon hastalıkları vb. gibi aşı gerektiren hastalıklara karşı aşı olacaktır. İlaç ise tüm şaibeden temiz ve saf olacaktır. Şifa veren ise Allah Subhânehu ve Teâlâ'dır: «وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ **“Hastalandığımda da O bana şifa verir.”** [Suara 80] Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sözü ile amel ederek işlerin güdülmesi uyarınca sağlık bakımının Halifenin görevlerinden biri olduğu şeran bilinen husustur. «الْإِمَامُ رَاعٍ وَهُوَ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ **“İmam, bir çobandır, güttüklerinden sorumludur.”** [el-Buhârî] Bu hadis, sağlık ve tıbbın devletin görevleri içerisine girdikleri için sorumluluğu hakkında genel bir nasıttır. Burada sağlık ve tıp ile ilgili özel deliller de vardır. Müslim, Cabir yoluyla rivayet ettiğine göre «بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَى أَبِي بِنِ كَعْبٍ طَبِيبًا فَقَطَعَ مِنْهُ عِرْقًا ثُمَّ كَوَاهُ عَلَيْهِ **“Rasûlullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem Ubeyy ibn Ka'b'e bir hekim gönderdi. Hekim ondan bir damarı kesti sonra da onu dağladı.”** el-Hâkim, Mustadrak'ta Zeyd ibn Eslem'den, babasından şunu rivayet etti: «مَرِضْتُ فِي زَمَانِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ مَرَضًا شَدِيدًا فَدَعَا لِي عُمَرُ طَبِيبًا فَحَمَانِي حَتَّى كُنْتُ أَمُصُّ النَّوَاءَ مِنْ شِدَّةِ الْجَمِيَّةِ **“Ömer ibn el-Hattab zamanında çok ağır bir hastalığa tutuldum. Ömer benim için bir hekim çağırdı. Hekim bana diyet verdi. Hatta ben şiddetli diyetten dolayı çekirdeği emiyordum.”**

Rasûl Sallallahu Aleyhi ve Sellem bir yönetici niteliği ile Ubeyy'e bir hekim gönderdi. İkinci Raşid Halife Ömer de tedavi etmesi için Esleme bir hekim çağırdı. Bu iki olay, sağlık ve tıbbın tebaanın temel ihtiyaçlarından olduğuna delildir. Devlete, tebaanın sağlık ihtiyacını ücretsiz sunmak farzdır.

Kardeşiniz Ata İbn Halil Ebu Raşa

Facebook sayfasının linki:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=220629058105179>

H.15 Muharrem 1435

M.18 Kasım 2013